

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

כותרת: שדה פסלים, תערוכה מוזיאון ישראל שדה פסלים 1974
קטלוג, הזמנות

מיקום בארכיון

קופסה: 4, שדה פסלים
תיק: 5
תת תיק: --

**Title: Sculpture Field, Sculpture Field exhibition at the Israel Museum 1974
Catalog, Invites**

Location in Archive

Box: 4, Sculpture Field
Folder: 5
Sub folder: n/a

המכון לנוכחות ציבורית
המרכז הישראלי לאמנות דיגיטלית, חולון
archive@digitalartlab.org.il לחומרי המקור צרו קשר דרך

The Institute for Public Presence
The Israeli Center for Digital Art, Holon
For original materials please contact us at archive@digitalartlab.org.il

מכון לנוכחות ציבורית
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
معهد للحضور الجماهيري

החורש במוזיאון

מוזיאון ישראל, ירושלים

Sunday, 2.6.74 6 p.m.
HENRIETTA QUASTEL MEMORIAL YOUTH CONCERT
French Music
(Parts from program of evening concert)
Tickets for Youth: IL 3.-

Sunday, 2.6.74 8.30 p.m.
CONCERT OF CHAMBER MUSIC
Works by Rameau, Beethoven, Poulenc, Schuster,
Ibert and Weber
Hadassah Ben-Haim - soprano
Margalit Berger - flute
Sara Fuxon-Heyman - piano
Y. Yamagishi - cello
Tickets: Members IL 5 (Others: 7)

Tuesday, 4.6.74 6 & 8.30 p.m.
ART FILM CLUB
"Dance of the Vampires" (Great Britain, 1967)
Dir.: Roman Polanski. With Jack MacGowran,
Sharon Tate, Roman Polanski

Tuesday, 4.6.74 7.15 p.m.
ART GALLERY TALK (Hebrew)
In the "Athienou, excavation in Cyprus" exh.
Mrs. Miriam Tadmor

Wednesday, 5.6.74 8 p.m.
COURSE IN ART HISTORY (Heb., with slides)
"Arad - an early bronze age city"
Prof. Ruth Amiran
Following the lecture: ART FILM
Tickets: IL 1 (Non-members: IL 3)

Tuesday, 11.6.74 5 p.m.
EXHIBITION OPENING
Jean le Gac (France): "Six works"
Members of the Israel Museum are cordially
invited

Tuesday, 11.6.74 6 & 8.30 p.m.
ART FILM CLUB
"Mad Dogs and Englishmen"
Dir.: Peter Adiges. With Joe Cocker

Tuesday, 11.6.74 7.15 p.m.
GALLERY TALK (Hebrew)
In the "Beyond Drawing" exhibition
Mrs. Meira Perry

עזרא אוריון: אלמנט ב"שדה פסליים" (מראה מבפנים)

Wednesday, 12.6.74 8 p.m.
COURSE IN ART HISTORY (Heb., with slides)
Modern Architecture (A)
"Architecture as Sculpture - Sculpture as
Architecture" (A)
Dr. Michael Levin
Following the lecture: ART FILM
Tickets: IL 1 (Non-members: IL 3)

Thursday, 13.6.74 4 p.m.
YOUTH WING FILM CLUB
"Bed Knobs and Broomsticks"

Tuesday, 18.6.74 6 & 8.30 p.m.
ART FILM CLUB
"From here to Eternity" (U.S.A., 1953)
Dir.: Fred Zinnemann. With Burt Lancaster,
Debora Kerr and Frank Sinatra

Tuesday, 18.6.74
EXHIBITION OPENING
Honore Daumier - "Les Gens de Justice"
Gift of Mr. & Mrs. Benjamin A. Trustman, Boston

Wednesday, 19.6.74 8 p.m.
COURSE IN ART HISTORY (Heb., with slides)
Architecture as Sculpture - Sculpture as
Architecture (B)
"Le Corbusier". Dr. Michael Levin
Following the lecture: ART FILM
Tickets: IL 1 (Non-members: IL 3)

Tuesday, 25.6.74 6 & 8.30 p.m.
ART FILM CLUB
"Shoot the Piano Player" (France, 1966)
(tirez sur le pianiste)
Dir.: François Truffaut
With Charles Aznavour and Maria Dubois

Wednesday, 26.6.74 8 p.m.
COURSE IN ART HISTORY (Heb., with slides)
Architecture as Sculpture - Sculpture as
Architecture (C)
"Frank Lloyd Wright - Falling Water House"
Dr. Michael Levin
Following the lecture: ART FILM
Tickets: IL 1 (Non-members: IL 3)

Thursday, 27.6.74 4 p.m.
YOUTH WING FILM CLUB
"Aristocats"

EXHIBITIONS

Opening:
Jean Le Gac (France): "Six works"
(Billy Rose Pavilion) from 11.6.74*
Honore Daumier - "Les Gens de Justice"
(Library Hall) from 18.6.74

Continuing:
Athienou, excavation in Cyprus
(Goldman-Schwartz Gallery)*
Robert Rauschenberg - "Works made in Israel,
May 1974" (Spertus Gallery)
"Beyond Drawing" (Cohen Hall)*
Ezra Orion - "Sculpture Field"
(Gruss & Goldman Halls)
Land of Dolls (Weinstein Hall)*
E.M. Lilien - Drawings and Etchings
(Library Hall)*
"American Book Design - for Young and Old"
(Library) until 7.6.74
Scandinavian Design
(Palevsky Design Pavilion) until 16.6.74*
Inscriptions Reveal (at Rockefeller) *

* - Catalogue for sale

EXHIBIT OF THE MONTH

Kamanggabi - Three Cult Objects, New Guinea
Gift of Mr. Carl T. Shipman, Australia

ART FILM CLUB

8.30 performances are for members. Remaining
seats will be sold to non-members after
8.30 p.m. (tickets will be sold starting
Sunday for current week)

TO THE ATTENTION OF THE MEMBERS OF THE ISRAEL MUSEUM:

The weekly program of the museum appears
in the newspapers on Sundays

VISITING HOURS

Sun., Mon., Wed., Thurs.	10 a.m. - 6 p.m.
Tues.	Shrine of the Book 10 a.m. - 10 p.m.
	Israel Museum 4 p.m. - 10 p.m.*
	Rockefeller 10 a.m. - 6 p.m.
Fri., Sat.	10 a.m. - 2 p.m.

Graphic Study Room open:

Sun., Mon., Wed., Thurs., Fri. 11 a.m. - 1 p.m.

Library open on weekdays during visiting hours

ס י ו ן - ת מ ו ז ת ש ל י ך י ו נ י 1974

ת ע ר ו כ ו ת

נפתחות:

ז'אן לה גאק: "שש יצירות" (ביתן בילי רוז)

מ-11.6.74*

אונורה דומייה "אנשי החוק" (אולם הספריה)

מ-18.6.74

נמשכות:

חפירות אתיינו, קפריסין (אולם גולדמן-שוורץ)

רובט ראושנברג - "יצירות שנעשו בישראל, מאי 1974"

"ירושם - מעל ומעבר" (אולם כהן)

עזרא אוריון: "שדה פסלים בנגב"

(אולמות גרוס וגולדמן)

ארץ הבובות (אולם ויינשטיין)

א.מ. ליליין - רישומים ותחריטים (אולם הספריה)

"עיצוב הספר האמריקאי - למבוגרים ולצעירים"

(ספריה) עד-7.6.74

עיצוב סקנדינבי (ביתן פלבסקי)

מ-16.6.74*

כתובות מספרות - תערוכה מיוחדת ברוקפלאר

* - ראה אור קטלוג

מ ו צ ג מ י ו ח ד

קאמאנגאבי - שלושה חפצי פולחן מגיניאה החדשה,

מתנת מר קרל שיפמן, אוסטרליה

א ג ף ה נ ו ע ר

סטודיו פתוח ביולי: ההרשמה במשרדי אגף הנוער,

בימים א', ב', ד', ה' בשעות 10-12 ו-4-2,

הסטודיו פתוח לילדים בני 5-13 בחודש יולי

בימים א'-ה' בשעות 3-5.30 אחה"צ.

דמי השתתפות: יום בשבוע (למשך חודש) - 20 ל"י,

יוממים - 40 ל"י, שלשה ימים - 60 ל"י, ארבעה

ימים - 80 ל"י

ה ו ד ע ה ל ח ב ר י ם

לתשומת לב חברי האגודה: המודעה השבועית של

המוזיאון מתפרסמת עתה, מטעמי חסכון, בעתוני יום א'

מ ו ע ד ו ן ל ס ר ט י ם א מ נ ו ת י י ם

בהקרנות השעה 8.30 בערב עדיפות לחברי האגודה.

משעה 8.30 יועמדו מקומות פנויים למכירה לשאינם

חברים. (מכירת הכרטיסים מיום א' לסרטים באותו שבוע)

6 בערב

יום ראשון, י"ב בסיון - 2.6.74

ק ו נ צ ר ט מ ו ס ט ר ל נ ו ע ר

ע"ש הנרייטה קואטל ז"ל

מוסיקה צרפתית (התכנית מתוך קונצרט הערב)

כרטיסים לנוער: - 3 ל"י

8.30 בערב

יום ראשון, י"ב בסיון - 2.6.74

ק ו נ צ ר ט מ ו ס ט ר י ק ה ק מ ר י ת

יצירות מאת: ראמו, בטובוב, פולנק, שוסטר,

איבר, ובר

משתתפים: הדסה בן-חיים - סופרן

מרגלית ברגר-שנאן - חליל

שרה פוקסון-היימן - פסנתר

יושיקו ימגשי - צ'לו

כרטיסים: - 5 ל"י (לשאינם חברים: - 7 ל"י)

8.30 בערב

יום שלישי, י"ד בסיון - 4.6.74

מ ו ע ד ו ן ל ס ר ט י ם א מ נ ו ת י י ם

"סלח לי, אבל אתה נושך את צוארי" (בריטניה, 1967)

עם ג'ק סקגואר, שרון טייט ורומן פולנסקי

7.15 בערב

יום שלישי, י"ד בסיון - 4.6.74

ה ד ר כ ה מ י ו ח ד ת

בתערוכה "חפירות אתיינו, קפריסין"

גב' מרים חמדור

8 בערב

יום רביעי, ט"ו בסיון - 5.6.74

ק ו נ צ ר ט ב ת ו ל ד ו ת ה א מ נ ו ת

"ערד - עיר כנענית קדומה"

פרופ' רות עמירן

לאחר ההרצאה: ס ר ט א מ נ ו ת

כרטיסים: - 1 ל"י (לשאינם חברים: - 3 ל"י)

5 אחה"צ

יום שלישי, כ"א בסיון - 11.6.74

פ ת י ח ת ת ע ר ו כ ה

ז'אן לה גאק: "שש יצירות"

חברי האגודה למען מוזיאון ישראל מוזמנים

8.30 בערב

יום שלישי, כ"א בסיון - 11.6.74

מ ו ע ד ו ן ל ס ר ט י ם א מ נ ו ת י י ם

"כלבים שוטים ואנגלים"

בימור: פייר אדידג'י. עם ג'ק קוקר

7.15 בערב

יום שלישי, כ"א בסיון - 11.6.74

ה ד ר כ ה מ י ו ח ד ת

בתערוכה "ירושם - מעל ומעבר"

גב' מאירה פרי

שעות ביקור

יום א', ב', ד', ה'	10 לפנה"צ - 6 בערב
יום ג'	היכל הספר
מוזיאון ישראל	10 לפנה"צ - 10 בערב
מוזיאון רוקפלר	4 אחה"צ - 10 בערב
יום ו', שבת	10 לפנה"צ - 6 בערב
	2 אחה"צ

חדר עיון לגרפיקה פתוח בימים: א', ב', ד', ה', ו'
בשעות 10 לפנה"צ - 1 אחה"צ, ביום ג' 8-4 בערב

הספריה פתוחה לקהל בימות החול בשעות הביקור

יום רביעי, כ"ב בסיון - 12.6.74
קורס בתולדות האמנות (בלווית שקופיות)
אדריכלות מודרנית (א')
"אדריכלות כפיסול - פיסול כאדריכלות" (א')
ד"ר מיכאל לוין
לאחר ההרצאה: סרט אמנות
כרטיסים: 1. ליי (לשאינם חברים: 3. ליי)

יום חמישי, כ"ג בסיון - 13.6.74
מועדון הסרטים של אגף הנוער
4 אחה"צ
"המטה המעופפת"

יום שלישי, כ"ח בסיון - 18.6.74
מועדון הסרטים אמנותיים
"מערת ועד עולם" (ארה"ב, 1953)
בימוי: פרד צינמן
עם ברט לנסטר, דבורה קר, פרנק סינטרה

יום שלישי, כ"ח בסיון - 18.6.74
פתיחת תערוכה
אונורה דומייה "אנשי החוק"
תרומת בנימין טרסטמן ורעייתו, בוטסון

יום רביעי, כ"ט בסיון - 19.6.74
קורס בתולדות האמנות (בלווית שקופיות)
אדריכלות כפיסול - פיסול כאדריכלות (ב')
"לה קורבוזיה". ד"ר מיכאל לוין
לאחר ההרצאה: סרט אמנות
כרטיסים: 1. ליי (לשאינם חברים: 3. ליי)

יום שלישי, ה' בתמוז - 25.6.74
מועדון הסרטים אמנותיים
"קלע בפסנתרן" (צרפת, 1966)
בימוי: פרנוא טריפו
עם שארל אזנבור ומריה דיבואה

יום רביעי, ו' בתמוז - 26.6.74
קורס בתולדות האמנות (בלווית שקופיות)
אדריכלות כפיסול - פיסול כאדריכלות (ג')
"פרנק לויד רייט - בית מפל המים"
ד"ר מיכאל לוין
לאחר ההרצאה: סרט אמנות
כרטיסים: 1. ליי (לשאינם חברים: 3. ליי)

יום חמישי, ז' בתמוז - 27.6.74
מועדון הסרטים של אגף הנוער
4 אחה"צ
"חתולים בצמרת"

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

אלקטרה

שרות נאמן שעמך במבחן

מוזיאון ישראל, ירושלים
עזרא אוריון

מודלים, רישומים, תצלומים ותכניות לפרויקט
"שדה פסלים"

הפתיחה: יום ג', ח' באייר, תשל"ד - 30.4.74
בשעה 8 בערב
הזמנה זוגית

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

the israel museum, jerusalem
ezra orion

models, photographs and drawings for
the "sculpture field"

opening: tuesday, april 30, 1974
at 8 p.m.

admits two

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון דוידסון לחינוך
מרכז המידע והמחקר
המרכז הלאומי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

8
2.5
20.0 4

2800
16
16800
2800
44800

נ.י. 3200

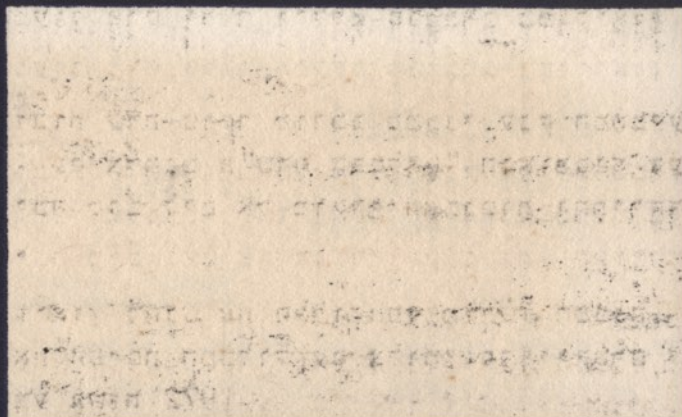
5200
16
31200
5200
83200

26
16
156 3
26
416

מוזיאון ישראל, ירושלים

israel museum, jerusalem

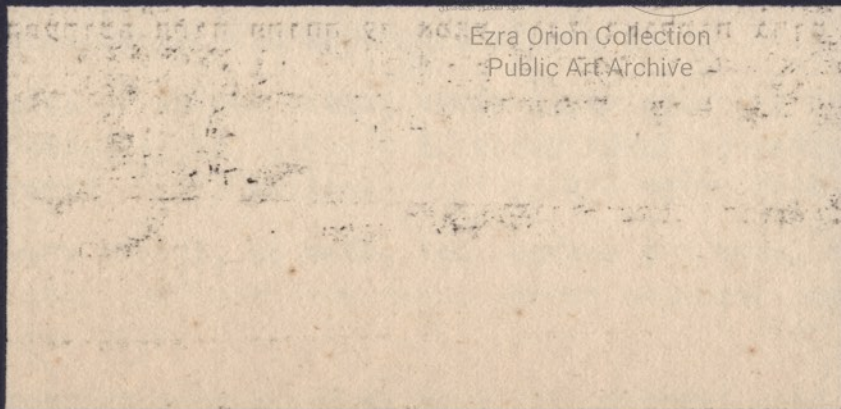

אוסף עזרא אוריון
אוסף אמנות במוזיאון תל אביב

IPQ

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

הודעה לעתונות

ו' באייר תשל"ד

28 באפריל 74

דגמים של "שדה-פסלים" - בביתן במוזיאון ישראל

דגם ענק מתוך "שדה פסלים", דגמים קטנים, ותכניות יוצגו בתערוכה של עזרא אוריון - אותה פותחים מחר (יום ג') בערב השמיני פרס וד"ר ויללם סנדברג במוזיאון ישראל, ירושלים.
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

"שדה הפסלים" המתוכנן בידי אוריון לסביבות שדה-בוקר מורכב ממבני ענק המטביעים בנוף הצחיח את נוכחותו ורצונו של האדם. כל אלמנט ב"שדה הפסלים" הוא מבנה בעל אופי מיוחד ומסרות מוגדרות: מסלולי ההליכה מובילים אל מוקדי התכנסות והתייחדות שבהם הצופה פוגש בחללי-ענק מוגהים באור.
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

הדגם של האלמנט הראשון יאפשר למבקר במוזיאון לחוש את חללו הפנימי של המבנה. דגמים נוספים, תצלומים ותוכניות יציגו את תפיסת המכלול עם צלומי פרוייקטים אחרים - כגון האנדרטה לחללי גולני שבצע בשנת 1972.

עזרא אוריון, בן ה-40, נולד בקיבוץ בית אלפא, למד ב"בצלאל" בירושלים ובלונדון ומשנת 1968 הוא יושב כמורה במדרשת שדה-בוקר. במלחמת יום הכיפורים פיקד על גדוד חי"ר.

התערוכה תהיה פתוחה עד אמצע יוני באולמות גרוס וגולדמן לאמנות ישראלית.

עזרא אוריון
"שדה פסלים"
מודלים, רישומים, תצלומים ותוכניות לפרויקט
מוזיאון ישראל, ירושלים יוני 1974 קט. מס. 121

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

ezra orion
"sculpture field"
in models, photographs and drawings

the israel museum, jerusalem
june 1974 cat.no.121

קטלוג

- א. מודלים ל"שדה פסלים" (המספרים בסוגריים הם המספרים המציינים את האלמנטים בתוכנית שבחברת. התוכנית ותצלומי המודלים שבחברת בוצעו עד ראשית 1968)
1. "שדה פסלים" המודל בוצע ב-1968
2. האלמנט העיקרי (1), גובה: 32.25 מ' המודל בוצע בנובמבר 1967
- אלמנט זה נתפס תחילה, ב-1967, כאלמנט בודד. חללו מראה קרבה לחללן של כנסיות. מסוף 1967 עד פברואר 1968 התגבש רעיון ה"שדה", הוצבו שני האלמנטים האנכיים ופותחו הצורות האופקיות שביניהם.
3. האלמנט העיקרי (1), בקנה-מידה 1:10 המודל בוצע מינואר 1972 עד אמצע 1973 בידי יוסף טרב בעזרתם האדריכלה של השר שמעון פרס, מר אריה פילץ, מר אלחנן ישי וקרן הנגב.
4. האלמנט העיקרי (1), חתר קצה החלל הפנימי, לרגלי מקור האור העליון.
5. אלמנט אנכי (11), גובה: 28 מ' המודל בוצע ב-1968 Ezra Orion Collection Public Art Archive
6. אלמנט אנכי (11), פרט המודל בוצע ב-1969
7. חלל פנימי לאלמנט במרכז המערכת המודל בוצע ב-1970
8. חלל פנימי לאלמנט במרכז המערכת המודל בוצע ב-1970
9. חלל פנימי לאלמנט במרכז המערכת המודל בוצע ב-1970
- תצלומים של אתר "שדה פסלים", המודל ופרטים; רישומים ותוכניות.

מכון תרבות ירושלים
מכון תרבות ירושלים
מכון תרבות ירושלים

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ב. מודלים ותצלומים של פרויקטים נוספים

10. מונומנט למבצע קדש, גובה: 25 מ'
הפרויקט מיועד לחוף אילת
המודל בוצע ב-1968

11. פינת הנצחה לטייסים בני משמר-העמק, גובה: 5.5 מ'
הדפנות הפנימיות שריות בצל. חריץ למים, עם מפל בקצהו
המודל בוצע ב-1969

12. האנדרטה לחללי חטיבת הגולן, גובה:
מצפה גדות, 1972
תצלומים: ישראל צפריר

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

פרויקט תיעודי
מסגרת אומנותית
מסגרת אומנותית
מסגרת אומנותית

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

- b. models and photographs of other projects
10. monument to the sinai campaign, height: 25 m.
the project was for the eilat seashore
the model was made in 1968
11. memorial corner of pilots from mishmar haemek, height: 5.5 m.
the internal walls are in shade. a slit for water with a
waterfall at the end
the model was made in 1969
12. monument to the fallen of the golan brigade, height:
mitzpeh gadot, 1972
photographs: israel zafir

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לפרסות ציבוריות
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
مركز الوجود العام

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

catalogue

a. models for "sculpture field"

(the numbers in parentheses are the numbers indicating the elements in the plan in the booklet. the plan and the photographs of the models in the booklet were made up the beginning of 1968).

1. "sculpture field"

the model was made in 1968

2. the main element (1), height: 32.25 m.

the model was made in november 1967

at the beginning, in 1967, this element was conceived as a single element. the space has an affinity with church spaces. from the end of 1967 to february 1968 the idea of the "field" formed, the two vertical elements were set in place, and the horizontal forms between them were developed.

3. the main element (1), on scale of 1:10

the model was made from january 1972 to mid-1973 by yossef tarb, with the help of mr. shimon peress, mr. arieh piltz, mr. elhanan ishai and the negev foundation.

4. the main element (1), section

the end of the internal space, beneath the upper light space

5. vertical element (11), height: 28 m.

the model was made in 1968

6. vertical element (11), detail

the model was made in 1969

7. internal space of the element in the centre of the network

the model was made in 1970

8. internal space of the element in the centre of the network

the model was made in 1970

9. internal space of the element in the centre of the network

the model was made in 1970

photographs of the site of "sculpture field", the model and details; drawings and plans

עזרא אוריון נולד בבית אלפא, 1934. למד ציור ברמת יוחנן אצל עוזר שבת, וב-1952 ב"בצלאל" אצל אשהיים (רישום) ויעקב לב (פיסול). ב-1959 חזר לבית אלפא והתמסר לפיסול. קיים תערוכת-יחיד ראשון במשכן לאמנות בעין-חרוד, 1963, ובמוזיאון לאמנות חדשה בחיפה בסוף אותה שנה. לאחר שפגש את יחיאל שמי וביקר אצל בכברי יצר את שני הפסלים "הלילה הגבוה", שהוצגו בתערוכה הישראלית בניו יורק ונרכשו ע"י המוזיאון היהודי ונלסון רוקפלר. בקיץ 1964 זכה במלגת השתלמות, נסע ללונדון ולמד בסנט מרטין סקול וברויאל קולג'. שם פגש את הפסלים האנגלים הצעירים קארל, פיליפ קינג, אייוק וויתקין, בולוס. במאי 1965 קיים תערוכה בגלריה מרקורי. ב-1966 הקים פסל בגן האמנות ע"ש בילי רוז במוזיאון ישראל. ב-1967 חזר סופית לארץ ומאז הוא מתגורר ומלמד ציור במדרשת שדה בוקר. במשך השנתיים האחרונות מקדיש עזרא אוריון את מיטב זמנו להתוודות התוכנית לאנסמבל פיסולי גודל-ממדים שהוא מכנה בשם "שדה פסלים". על אנסמבל זה מספר הפסל בשיחה המובאת להלן.

אוסף עזרא אוריון ארכיון אמנות במרחב הציבורי

ש. — אתה מחפש כיום דרך לבצע תוכנית אמנותית ביותר המעסיקה אותך שנתיים ימים: "שדה פסלים", או מכלול פיסולי ענק-ממדים, שאתה שואף לבנות ליד המדרשה "שדה פסלים" אינו שם, אלא הגדרה. האם הרעיון נולד בגלל שיתוף הקשרות במקום בו אתה יושב, או מצורת מחשבה שנתאפשרה ופותחה תוך שהותך בלונדון?

ע. א. — כבר בבית אלפא, בערך ב-1960, התחיל להעסיק אותי הרעיון להקים מעין "עיר שמיים" — מכלול פיסולי שחלמתי להקים על הארבל או על הר הקפיצה. היה זה רעיון מעורפל, כיוון שפיסולי לא היה אז יותר מאשר פיסול מסורתי, ולכל היותר נסיון לפרוץ לעבר מדיום חדש. כבר אז חשבתי על מכלול של מבנים, אבל הייתי רחוק עדיין אפילו ממצב בו ארצה לתת לרעיון ביטוי של ממש. מאז ומתמיד — מהיום בו התחלתי לעסוק בפיסול — חשתי בודדות שממדי הפסל הם שקובעים את צורת השפעתו על האדם. אך בשלבי עבודה התחלתיים לא יכולתי לחרוג מממדי הפסל הקטן או הבינוני, ולפיכך לא הגעתי לכלל גיבושה של צורה שתהא מוצדקת בממדים שמעבר לגודלו של האדם.

שהותי באנגליה, מסוף 1964 ועד 1967, עוררה אותי ללא ספק להמשיך לעסוק ברעיון, אך לא רק בגלל הפיסול שם. בלונדון לא ניתן לי ליצור בקנה-מידה גדול, הן מהבחינה הטכנית והן מבחינתן של הגלריות. אותו "מחזור", המגלגל את היצירה מהאטלייה אל הגלריה,

וממנה לאספן (או ליוצר), אינו מאפשר אלא פיסול זעיר או בינוני. אולם באותו זמן בקירוב התחילו להתפרסם שם רעיונות משני סוגים, שזכו להדים רחבים: סקיצות סביב רעיונות ל"שדות פסלים" וסקיצות לכנסיות חדשות, כלומר מבנים בעל אופי רוחני, שפותחו על רקע אפשרויות טכנולוגיות חדשות. אף אני התפתיתי לכך. ניסיתי לעניין אדריכלים ברעיונות על כנסיות — כנסיות שלא עניינו אותי בשל צורתן האדריכלית דוקא, אלא בשל בעיית החלל המעצב את תוכן הרוחני הספציפי. תוכניתו של מהנדס בשם פרישמן לבנות "מגדל בגובה של שני מילים" שבתה את לבי: הגשתי לו סקיצות על ניצול אפשרי של חללו הפנימי של המגדל (כנסיה כל 20 או 30 קומות). ש. — ומה בדיוק היו "שדות הפסלים"?

ע. א. — "שדות הפסלים" היו חללים רחבי־ידיים מאוכלסים בצורות. חללים אלה הוגדרו בהקשר תנועתו של האדם בתוך מרחבים סגורים הנתונים למשחק של אלומות־אור; תפיסה של מסלול תנועה כמסלול של חוויה רוחנית, מסלול של זמן ושל עלילה; עלילה המובילה את האדם לקראת שיא, ולאחריו אל היציאה מן החלל. ש. — המעבר מעולם של חלל כנסיה, של מבנה מסורתי שצמח מתוך מסגרת תרבותית עתיקה, לעולם של מרחבים אינסופיים, למדבר שלא הכיר צורות בנויות בידי אדם, העמיד בפניך נתונים אחרים. ע. א. — שובי ארצה והיציאה למדבר היו חזרה לדבר התחלתי. היה בזה, ראשית כל, משום צורך להשתחרר מהצפיפות, ממכלול של יחסי אנוש ומאווירת "אמנות הגלריות", התערוכות, האספנים, המבקרים. אינני רואה בזה ראקציה לקוסמוס, או לטבע, אלא לקצב הבלתי־פוסק שבו חיים אלה שיוצרים בעלי הגדרה לאח־החיים בקצב של צריכה ובכורח לצורך, הרגשת שאין חייב לחפש משהו חדש. היצירה הנעשית לקראת תערוכה, היצירה המיועדת לשלב אותך בסיטואציה אמנותית שהסביבה כפתה עליך, הרדיפה המטורפת אחר "הטריות" שנעשתה לשם־דבר בפיסול האנגלי והוציאה אותו מהתבדלותו, כל אלה היו לי למעמסה. המדבר שגיליתי בשדה בוקר ענה באורח טבעי לצורך שהיה בי.

ש. — כלומר, מצאת משהו ספציפי בשדה בוקר, או שעצם המעבר מלונדון למדבר הוא שעורר אותך לחזור לרעיון "שדה הפסלים"? ע. א. — משהו בהחלט ספציפי: ליד המדרשה קיים אתר מיוחד במינו, מקום שקשה למצוא בטבע כדוגמתו: מישור מוחלט המשתרע עד למצוק, כלומר עד קררקיע, כשמשני עבריו סוגרים שני רכסים בעלי עוצמת ביטוי נדירה. לרגלי המצוק מתגלה לעיניך מראה דרמטי, הנפרש עד להרי אדום, 60 או 70 ק"מ ממך. כשהגעתי למקום, הרגשתי שאוכל לבנות בו את הצורה שתבטא את היחס בין הפיסול לבין הנוף — ובממדים של חלומי הישן. כן שאבתי עידוד מהעובדה שהמדרשה, השוכנת בכניסה לשטח מישורי זה, היא מוסד שמעצם טבעו פתוח לרעיונות חדשים.

ש. — איך אתה מגדיר את היחס בין פיסול לנוף?

ע.א. — בדקתי אותו בסימפוזיון לפיסול שנערך במצפה רמון בשנת 1962. שם הוקמו פסלים בידי אמנים שלא הכירו את הנוף, כיוון שלא חיו בו. את היחס לנוף ולממדיו אתה יכול לפתח רק כשאתה חי בו, מכיר את הזריחה ואת השקיעה, את להט השמש ואת סופות החול. אתה חש בהבדלים שבין משטח של ליס לבין קשיות הסלע. רק אז אתה מבין שיש בנוף נקודות שאסור לבנות בהן פסלים, כיוון שעוצמתן מספיקה להן. שפת־מכתש, למשל. במקום בו קיים כוח אסור לבנות. המישור שליד המדרשה מאחד ניטרליות וכוח. או אולי יש בו ניטרליות הדורשת פעולה נמרצת. זהו מישור של ליס שלא תמצא בו כמעט אבנים. הוא מתנשא עד לקו הרקיע, מזמן אותך — דורש ממך — לעשות בו משהו. ההרים הסוגרים עליו הם כסיוע רחוק, כחגורה התוחמת את שטח הפעולה ומגדירה אותו. ובין ההרים מושך אותך קו הרקיע עד לאי־סוף. אני מאמין ב"מצב של מדבר", מצב המכריח אותך לבנות בו צורות גדולות: יש בו כדי להעניק לך הרגשת בראשית. זהו המצב שלפני הצמחיה. אין בו מקום לעשב, לגינון. זוהי קליפה הנוגעת בשמיים מגע עירום וחרף. שם תוכל להקים משהו הסולד מדשא ומגינן, משהו שיצמח בקליפת החול והסלע.

ש. — כלומר, אתה מוצא כאן את הנתונים הטבעיים לאותו פיסול שקנה־מידתו נמצא הרחק מעבר לקנה־מידה של האדם המבקר בגלריה. אולם אין כאן רק בעיה של קנה־מידה גדול יותר, כפי שאמרת קודם, אלא בעיית המעבר ממדיום אחד לשני.

ע.א. — הפסל בגן האמנות בירושלים הוא הגדול ביותר שבצעתי עד אז. אז גם נסתם אצלי הגולל על מה שאני מגדיר כמדיום הפיסול. מהיום שהצבתי אותו ועד פגישתי עם המדבר הלכתי בחלל־דיק. את הדחיפה לנסות לתת צורה לאשר העסיק אותי שנים לא מעטות נתנו לי הראקציה ללונדון, ההשלמה עם חיסול מדיום הפיסול אצלי, ההיכרות המפתיעה שזומנה לי עם שטח אידיאלי למימוש הרעיון. הרעיון נפגש במדיום החדש, העיקרי והבלעדי.

ש. — מדיום של קנה־מידה חדש?

ע.א. — כשאתה חי ב"שטח" ולומד להכירו, אתה תופס את קנה־מידתו, חושב על צורות בהקשרו של השטח. תחילה חשבתי על צורות בגובה של 10 מטרים; באופן טבעי הרמתי אותן לגובה של 20 מטרים והיום אני חושב במושגים של 30 מטרים, ומיעד את הצורות לשטח של 200×300 מטרים. תיאורטית קיימת האפשרות להרחיב את תחומי השטח עד אין גבול. וכן הגובה: המדיום עצמו קובע שאין לו גבולות. כך אפשר להגדיר היקף יצירה כ"שדה פסלים", "עיר פסלים" או אפילו "ארץ פסלים"... לחשוב על פסלים שיתנשאו לגובה של מאות מטרים מעל לתהומות עמוקים לאין סוף. מובן שכאשר אתה עומד במקום ספציפי אתה חייב לחשוב על צורות שמידותיהן תעמודנה ביחס מסוים לנתוניו של מקום זה. ודומני שתוכנית עומדת על המקסימום בתנאי השטח הנתון.

ש. — אפשר לומר שהפסל שייך למקום כיוון שהמקום הכתיב את

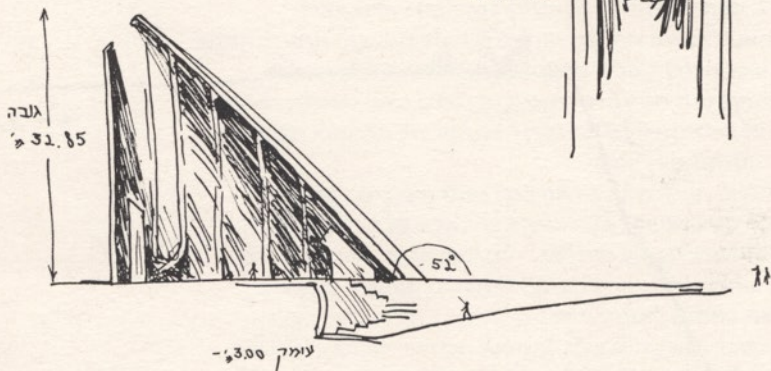
רישום ל"שדה פסלים".
מימין ומשמאל האלמנטים האנכיים התוחמים אותו. המרחק ביניהם כ-150 מ'
גובה האלמנט השמאלי כ-33 מ'

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

הפתח לאור
2.20 x 100

האלמנט האנכי השמאלי: חתכים